

Логістичний контролінг в системі управління підприємством

Вінницький національно технічний університет

Анотація

Стаття зосереджена на дослідженні логістичного контролінгу як інноваційного інструменту в системі управління промисловими підприємствами. Розглядається еволюційний підхід, який інтегрує логістику та контролінг під впливом науково-технічного прогресу, а також визначаються ключові принципи його реалізації: стратегічна орієнтованість, системний підхід, ефективність, безперервність, науковий підхід, економічна доцільність і досягнення синергетичного ефекту. Особливий акцент зроблено на функціонуванні спеціалізованих центрів, які відповідають за моніторинг ресурсів, синхронізацію процесів постачання, зберігання та збуту, а також на використанні ключових показників для оцінки ефективності логістичної діяльності.

Ключові слова: логістичний контролінг, управління підприємством, бізнес-процеси, логістичний менеджмент, центри відповідальності, стратегічна спрямованість, системність, справедливості, безперервність, синергетичний ефект, ресурсний потенціал, ключові показники ефективності, оптимізація витрат, постачання, зберігання, збут продукції, контролінг логістики.

Abstract

The article focuses on the study of logistics controlling as an innovative tool in the management system of industrial enterprises. It considers an evolutionary approach that integrates logistics and controlling under the influence of scientific and technological progress, and identifies the key principles of its implementation: strategic orientation, a systematic approach, efficiency, continuity, a scientific approach, economic feasibility, and the achievement of a synergistic effect. Particular emphasis is placed on the functioning of specialised centres responsible for monitoring resources, synchronising supply, storage and distribution processes, as well as on the use of key indicators to assess the effectiveness of logistics activities.

Key words: logistics controlling, enterprise management, business processes, logistics management, responsibility centres, strategic focus, consistency, fairness, continuity, synergy effect, resource potential, key performance indicators, cost optimisation, supply, storage, product distribution, logistics controlling.

Вступ

Сучасне динамічне промислове середовище змушує підприємства відповідати на зростаючий виклик впровадження інноваційних інструментів для управління бізнес-процесами, зокрема у сфері логістики. Різноманітність завдань, які постають перед працівниками, обумовлює необхідність використання науково обґрунтованих підходів до управління логістичними процесами, спрямованих на раціональне використання ресурсів, оптимізацію виробничої, фінансової та логістичної діяльності. У цьому контексті контролінг стає ключовим інструментом ефективного управління, виконуючи функції збору, обробки, передачі інформації, а також планування і прийняття рішень для досягнення як оперативних, так і стратегічних цілей.

Логістичний контролінг виступає інтегрованим інструментом, який поєднує засади логістики й контролінгу, активно розвиваючись під впливом науково-технічного прогресу та змін у виробничих процесах. Системний підхід у цьому контексті розглядає логістику й управління як єдине ціле, позиціонує логістичний контролінг як інноваційний механізм управління. Для українських підприємств така концепція досі залишається новою у сфері досконалого управління логістичною діяльністю. Вона пропонує значні конкурентні переваги, але потребує подальшого теоретичного обґрунтування та практичного впровадження.

Ефективна інтеграція логістичного контролінгу дозволяє скоротити витрати на логістику, оптимізувати використання фінансових і матеріальних ресурсів, підвищити якість виконання замовлень, а також забезпечити кращу організацію процесів постачання і зберігання.

Результати дослідження

У сучасних умовах дедалі популярнішим стає впровадження на промислових підприємствах інноваційних інструментів управління бізнес-процесами, зокрема ефективного логістичного менеджменту [1]. Зважаючи на різноманітність завдань, які забезпечують співробітники компаній, потребують удосконалення сучасних науково обґрунтованих методів і засобів управління логістичними процесами. Це дозволяє раціонально використовувати ресурсний потенціал підприємств та оптимізувати їх ресурсне забезпечення, покращуючи водночас виробничо-господарську, фінансову і логістичну діяльність.

Контролінг є ключовою складовою сучасного управління, яка забезпечує процеси збору, обробки, передачі інформації, а також планування та прийняття управлінських рішень. Його призначення є досягнення як оперативних, так і стратегічних цілей підприємства.

Логістичний контролінг представляє собою інтеграцію логістики та контролінгу [2]. Його впровадження на підприємствах тісно пов'язане з еволюцією управлінських процесів, викликаною науково-технічним прогресом і змінами у виробництві. Системний підхід до логістики та менеджменту як єдиного процесу створює можливість використання логістичного контролінгу як нової інтегрованої функції управління, що водночас стає інноваційним інструментом для ефективного керування логістичними процесами.

Поняття логістичного контролінгу є менш новим для українських підприємств, проте його впровадження може суттєво покращити позиції компаній у конкурентному середовищі. На сьогодні ця концепція потребує подальшого вивчення та теоретичного осмислення для її ефективної адаптації до практичного застосування.

Ефективне використання логістичного контролінгу дозволяє компанії знизити витрати на логістику, оптимізувати використання матеріальних і фінансових ресурсів, забезпечити високий рівень виконання замовлень, а також вдосконалити процеси постачання і зберігання продукції [3].

Для забезпечення роботи систем логістичного контролінгу необхідним є запровадження підконтрольних показників, які дають змогу оцінити стан логістичної діяльності та визначити напрями її подальшого вдосконалення. Важливими принципами логістичного контролінгу є стратегічна спрямованість, системність, своєчасність, безперервність, науковість, економічна обґрунтованість та досягнення синергетичного ефекту [1].

Також важливо впроваджувати центри відповідальності в системі логістичного контролю. Це дозволяє ефективніше здійснювати моніторинг використання ресурсів для своєчасного виконання як поточних, так і стратегічних завдань [2]. Крім того, це забезпечує взаємодію учасників логістичних процесів і синхронізацію операцій постачання, зберігання та реалізації товарів за допомогою злагодженої роботи всіх підрозділів підприємства.

Застосування логістичного контролінгу створює можливості для керівників різних рівнів тимчасово отримувати актуальну інформацію про стан логістичних процесів. Завдяки створенню комплексної підсистеми логістичного контролінгу стає можливим не тільки реалізувати відповідні функції контролінгу, але й досягти загального скорочення витрат, раціоналізувати процеси постачання та зберігання товарів. Інтеграція системи логістичного контролінгу в загальну структуру управління підприємства вимагає чітко налагодженого контролю над використанням ресурсного потенціалу [1].

Висновки

Логістичний контролінг поступово набуває статусу важливого елементу сучасного менеджменту, сприяючи комплексному контролю та оптимізації логістичних процесів на підприємствах. Його застосування забезпечує своєчасний доступ до актуальної інформації для ухвалення ефективних управлінських рішень, створення центрів відповідальності для раціонального використання ресурсів та підвищення злагодженості між структурними підрозділами. Завдяки дотриманню принципів стратегічної орієнтації, системного підходу та оперативності, впровадження логістичного контролінгу сприяє зниженню витрат на логістику, покращенню якості виконання замовлень і вдосконаленню процесів постачання та зберігання. Для українських промислових підприємств логістичний контролінг стає критично важливим чинником підвищення конкурентоспроможності, дозволяючи ефективно використовувати наявний ресурсний потенціал в умовах мінливого ринкового середовища. Подальший розвиток цієї концепції вимагає її адаптації до особливостей локального бізнес-середовища та інтеграції із сучасними управлінськими ІТ-рішеннями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Козак Л. С. Функції та принципи реалізації концепції логістичного контролінгу на підприємствах. *Вісник Національного транспортного університету*. 2023. №33.С. 164-173.
2. Пономаренко Л. С. Логістичний контролінг: теорія і практика : монографія / Л.В. С. Пономаренко. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 256 с.
3. Крістофер М. Логістика та управління ланцюгами поставок. 5-те видання. Pearson, 2016. –328 с.

Вім Валерія Леонідівна – студентка групи 2Л-246, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: Безсмертна Оксана Владиславівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua

Vit Valeriia L– Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: dd3rges@gmail.com

Supervisor: **Oksana V. Bezsmertna** - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: bezsmertna@vntu.edu.ua